

Varitete kryesore autoktone të ullirit *olea europaea L. ssp sativa*

Ulliri Mixan

Përhapja

Varieteti që njihet dhe me sinonime si, Mixa dhe Vajs Peqini është i përhapur kryesisht në Shqipërinë e mesme respektivisht në zonat Peqin, Elbasan dhe Tiranë.

Përshkrimi

Pema ka fuqi mesatare, kurorë gjysëm të varur, degë dhe degëza të mbledhura të dendura. Me ndërnyje të shkurtëra.

Gjethja ka formë eliptike me gjatësi të shkurtër dhe të ngushtë, profil të rrafshhtë e ngjyrë jeshile të zbehtë. Sipërfaqe gjethore të vogël.

Lulja: kranth i shkurtër. Numuri i luleve i ulët, me strukturë kompakte dhe të shkurtër. Formë panikul.

Fruti ka ngjyrë të kuqe të verës. Formë ellipsoidal e lehtësisht asimetrik.

Kultivimi

Kultivar me rendiment të lartë, jep prodhim mesatar- periodik. Paraqet aftësi rrënjëzimi të lartë.

Pjekja: e vonët, Dhjetor, e shkallëzuar.

Veçoritë

Varieteti paraqet rezistencë mesatare ndaj dëmtuesve, *Cycloconium oleaginum* dhe *Bractocera oleae*. Gjithashtu është rezistent ndaj të ftohtit dhe ndaj thatësirës.

Përdorimi: Vaj, përmbajtje të lartë vaji.

Ulliri i Holli Himarës

Përhapja

Varieteti që njihet me sinonimet Nisjot, Himara dhe Nisjot bregu është i përhapur në jug të Shqipërisë, në zonën e Himarës nga merr edhe emrin. Kryesisht është i lokalizuar në bregdetin e Vlorës (Himarë, Vuno).

Përshkrimi

Pema paraqitet e fuqishme, ka kurorë me degë të hapura. Degët sekondare dhe degëzat veshëse janë shumë të dendura e të varura, me ndërnyje mesatare.

Gjethja ka formë eliptike me përkulshmëri, të përdredhura. Nervaturë e gjatë-mesatare e gjërë në ngjyrë jeshile- bronxi. Sipërfaqja gjethore mesatarisht e madhe.

Lulja: kranth mesatar të gjatë. Numuri i luleve në kranth mesatar, me strukturë të gjatë e të rrallë. Formë panikul, me mbi 3 degëzime.

Fruti ka ngjyrë vere-violet me formë elipsoidale, lehtësisht asimetrik.

Kultivimi

Varietet me rendiment të lartë, prodhim mesatar- konstant. Ka vaj të cilësisë së lartë. Paraqet aftësi rrënjezimi të ulët.

Pjekja: Dhjetor.e vonëshme, e shkallëzuar. Varietet shumë rentabël.

Veçoritë

Varieteti është rezistent ndaj *Cycloconium oleaginum*, mesatar ndaj *Bractocera oleaes*. Rezistent ndaj të ftohtit dhe ndaj thatësires.

Paraqitet i ndjeshëm ndaj *Pseudomonas*. Vaji ka shije organoleptike shume të mirë.

Përdorimi: Vaj, përmbajtje e ulët vaji.

Pulazeqin

Përhapja

Varieteti njihet me sinonimet Pulez dhe Pulazeq e është një varietet i vjetër, me orgjinë në zonën e Vlorës, por i përhapur në zona të ndryshme si; Vlorë, Himarë, Sarandë, Delvinë dhe Mallakaster. Ai është i përhapur kudo ku kultivohet cv.Kaninjot.

Përshkrimi

Pema ka zhvillim shumë të fuqishëm. Kurorë polikonike me degë në kënde të gjera e degëza të varura gati të dendura, me dërnjye të shkurtëra.

Gjethja eliptike-shtizë e rafshtë, ka gjatësi dhe gjërësi mesatare. Nervaturë gjatësore të rafshtë me ngjyrë jeshile të fortë. Sipërfaqja është pothuaj mesatare.

Lulja: Kranth mesatar- i gjatë. Numur i luleve për kranth është mesatar dhe me strukturë të gjatë dhe të rrallë; Forma panikul, paraqitet me mbi 3 degëzime.

Fruti ka ngjyrë të zezë-violet, me formë vezake pak simetrik, me peshë të vogël.

Kultivimi

Varietet paraqitet me prodhimtari të lartë e me prodhim konstant. Ka aftësi rrënjëzimi të ulët dhe futet shpejt në prodhim pas mbjelljes.

Pjekja: Dhjetor, pjekje e njëkohëshme dhe e herëshme.

Veçoritë

Rezistent ndaj *Cycloconium oleaginum*, por është i ndjeshëm ndaj *Pseudomonas* dhe *Bractocera oleae*. Paraqitet rezistent ndaj të ftohëtit, thatësirës dhe tokave gëlqerore.

Përdorimi: Vaj. Ka përmbajtje të ulët vaji.

Kotruvs

Përhapja

Varietet i përhapur gjerësisht në zonën e Beratit, por edhe në Patos dhe Mallakastër.

Përshkrimi

Pemë e fuqishme, me kurorë globoze e degë të shtrira. Ka degëza të dëndura dhe të varura, me ndërnyje mesatare.

Gjethja ka formë eliptike, të përkulur në dy anët me gjatësi mesatare e të ngushta. Nervatura gjatësore e rafshtë me ngjyrë jeshile të fortë në faqen e sipërme. Sipërfaqja gjethore mesatare.

Lulja: Kranthi me gjatësi mesatare. Numri i luleve /kranth është mesatar. Lulet janë të vogla në ngjyrë të bardha. Kranthi ka strukturë kompakte dhe i shkurtër. Paraqitet me formë panikul.

Fruti ka ngjyrë të kuqe të verës. Paraqitet në formë vezake me majë, subkonik e simetrik dhe ka peshë mesatare.

Kultivimi

Varietet me rendiment të lartë dhe prodhim lehtësisht konstant.

Ka aftësi rrënjëzimi mesatare.

Pjekja: Periudha Nëntor-Dhjetor.

Veçoritë

Varieteti paraqitet ndjeshëm ndaj *Cycloconium oleaginum*, tolerant ndaj *Pseudomonas Sevastoni* dhe i ndjeshme ndaj *Bractocera oleae*. Gjithashtu paraqet rezistencë ndaj të ftohtit dhe thatësirës.

Përdorimi: Për vaj.

I Bardhi Krujës

Përhapja

Ulli me orgjinë nga zona e Krujës. Popullatë mesatarisht e madhe. I përhapur kryesisht në Krujë deri ne Lezhë.

Përshkrimi

Pema paraqitet me zhvillim mesatar. Ka degë skeletore në kënde të gjëra, me degëza të dëndura pak të varura dhe ndërnyje të shkurtëra.

Gjethja ka formë eliptike, mesatare në të gjata, me gjerësi të ngushtë. Nervatura gjatësore e rafshtë, në ngjyrë jeshil të hapur hiri.

Lulja: Kranthi i shkurtër me numër lulesh për kranth të ulët.

Paraqitet kompakt i shkurtër, por në formë vilë e çregullt.

Fruti: Epikarp të zi me tul të bardhë. Ka formë ovale asimetrike me peshë mesatare.

Kultivimi

Paraqitet me rendiment mesatar dhe me prodhim periodik. Ka cilesi të lartë vaji, si edhe përmbajtje të lartë. Rekomandohet si i përshtatshëm për dëndësi të mëdha bimësh dhe ka aftësi rrenjizimi të lartë.

Pjekja: e vontë, Dhjetor.

Veçoritë

Paraqitet i ndjeshëm ndaj Cycloconium, por tolerant ndaj Bractocera oleae. Rezistent ndaj të ftohtit, thatësisirës dhe gëlqeres.

Përdorimi: Vaj.

Kryps Berati

Përhapja

Varietet që njihet edhe me sinonime si; Kokër madh Berati por dhe Kokër madhi Vlonjat është varietet me orgjinë prej zonës së Beratit, por i përhapur dhe në zona të tjera si; Lushnjë, Patos dhe Mallakastër.

Përshkrimi

Pemë me zhvillim të fuqishëm, me kurorë me degë në kënde të hapura. Zotëron degëza të fuqishme, të dendura e të varura. Kurora ka formë kupore globoze.

Gjethja ka formë eliptike, e gjërë dhe e përdredhur me ngjyrë jeshile të fortë. Ka sipërfaqe relativisht të madhe.

Lulja: Kranthi i gjatë Lulet janë të mëdha në ngjyrë të verdha në të bardhë.

Fruti është me formë ovale, i gjatë dhe simetrik.

Pjekja e hershme dhe e shkallëzuar. Ka përmbajtje të ulët vaji.

Kultivimi

Kultivar me prodhimtari të lartë dhe të përvitëshme. Hyn shpejt në prodhim pas mbjelljes, por karakterizohet nga perqindje e ulët rrënjëzimi.

Pjekja: mesatarisht e hereshme (Nëntor).

Veçoritë

Kultivar me qëndrueshmëri mesatare ndaj Pseudomonas. Paraqet ndjeshmëri ndaj Cycloconium dhe Bractocera.

Përdorimi: Tryezë.

Kryps Elbasani

Përhapja

Ky varietet që njihet dhe me sinonimet si; Kokër madh Elbasani dhe Kryps është varietet me orgjinë prej zonës së Elbasanit, por i përhapur dhe në zona të tjera si; Peqin, Elbasan, Librazhd, Gramsh dhe Tiranë.

Përshkrimi

Pema paraqitet mesatarisht e fuqishme, me kurorë polikonike, degë dhe degëza mesatarisht të dendura me pozicion vertikal.

Gjethja ka formë eliptike, me përkulshmëri në dy anët dhe e përdredhur. Gjethet janë të gjata dhe gjërësi mesatare. Nervatura gjatësore e rrafshët e përdredhur është në ngjyrë jeshile të hirtë.

Lulja: Kranthi ka gjatësi mesatare me numër lulesh në kranth mesatar deri i madh. Paraqitet në strukturë kompakt, i gjatë dhe me formë penikul.

Fruti paraqitet i zi-violet, me formë sferik-oval, simetrik dhe me peshë mesatare.

Kultivimi

Paraqitet si kultivar me rendiment të lartë, që ka prodhim periodik e tregues të ulët rentabiliteti. Hyn mesatarisht vonë në prodhim.

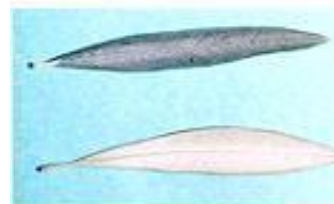
Pjekje: Mesatare e herëshme (Nentor).

Veçoritë

Shumë i ndjeshëm ndaj *Cycloconium oleaginum* dhe *Bractocera oleae*.

Rezistent ndaj të ftohtit dhe ndaj gëlqeres.

Përdorim: Ka përdorim të dyfishtë.

Kaninjot

Përhapja

Varieteti që njihet me sinonimet Kalinjot dhe ulli Kanine është varietet me orgjinë në zonën e Vlorës, por përhapur në zona të ndryshme si; Vlorë, Sarandë, Delvinë, Mallakastër, Fier, Lushnjë, etj.

Përshkrimi

Pema ka zhvillim të fuqishëm, me kurorë me degë të hapura, anësore dhe vertikale. Degëzat janë të fuqishme e të dendura. Kurora ka formë konike në poli konike. Disa forma kanë tendencë vertikale.

Gjethja ka formë eliptike të gjata e të gjëra dhe kanë ngjyrë jeshile të hapur në faqen e sipërme dhe të hirtë-argjendi në faqen e poshtme. Sipërfaqe gjethore relativisht mesatare.

Lulja: Lulëzimi është i bollshëm, me lulet që hapen në javën e tretë të muajit Maj. Kranthi është i gjatë me numër mesatar lulesh.

Fruti ka formë sferike-lehtësisht oval, me gjatësi mesatare.

Pjekja: Dhjetor, ka pjekje të vonëshme dhe të shkallëzuar.

Kultivimi

Varieteti paraqitet me prodhim periodik dhe aftësi maksimale rrënjëzimi. Megjithatë futet vonë në prodhim pas mbjelljes, jep rendiment të lartë vaji dhe të një cilësie maksimale.

Veçoritë

Kultivar me qëndrueshmëri ndaj të ftohtit, por i ndjeshëm ndaj *Pseudomonas* dhe *Cycloconium*. Gjithashtu ka ndjeshmëri mesatare ndaj *Bractoceras*.

Përdorimi: Përdorim të dyfishtë.

I Bardhi Tiranës

Përhapja

Varieteti njihet me sinonimin Karren dhe është varietet me orgjinë në zonën e Tiranës.

Përshkrimi

Pema ka zhvillim mesatarisht të fuqishëm, dhe kurorë voluminoze, me degë dhe degëza të dendura, gjysëm të varura e ndërnyje të shkurtëra.

Gjethja ka formë eliptike me gjatësi të shkurtër e gjërsi të ngushtë. Nervatura gjatësore e rafshhtë në ngjyrë jeshile-hiri në faqen e sipërme. Gjethja ka sipërfaqe të vogël.

Lulja: Kranthi është i shkurtër me një numër lulesh të ulët. Ka strukturë kompakte, por duket i shkurtër me formë vilë të çregullt.

Fruti ka bërthokël me epikarp i zi, me tul të bardhë. Ka formë vezake, si formë dardhe, pak asimetrik. Ka peshë dhe gjatësi mesatare.

Pjekja: Paraqitet me pjekje të vonëshme dhe të shkallëzuar.

Kultivimi

Varietet paraqitet me rendiment dhe cilësi të lartë vaji, por ka prodhim të theksuar periodik. Kapacitet të lartë rrënjëzimi, si dhe futet vonë në prodhim pas mbjelljes.

Veçoritë

Duket varietet shumë i ndjeshëm ndaj *Cycloconium oleaginum*, por rezistent ndaj *Bractocera oleae*. Rezistent ndaj të ftohtit, ndaj thatësisirës, si dhe gëlqeres.

Përdorimi: I dyfishtë, vaj e tavolinë.

Krypsi i Krujës

Përhapja

Varieteti njihet me emrin Kryps dhe është varietet me orgjinë në zonën e Krujës.

Përshkrimi

Pema paraqitet me një fuqi mesatare zhvillimi. Ka kurore polikonike, me degë dhe degëza të shumta e të rralla. Ndërnyjet kanë përmasa mesatare.

Gjethja ka formë eliptike, të zgjatur dhe të gjërë. Nervatura gjatësore është e drejtë në të përdredhur, me ngjyre jeshile të forte hiri gjithmonë në faqen e sipërme.

Lulja: Kranthi që ka përmasa mesatare është kompakt dhe i shkurtër dhe ka numër të vogël lulesh për kranth. Formë duket penikul espiciform.

Fruti: Fruti ka bërthokël me epikarp të zi-violet dhe tul të kuq vere. Formë vezako-sferik, lehtësisht simetrik. Ka peshë mesatare dhe gjatësi të shkurtër deri mesatar.

Pjekja: Mesatare e herëshme.

Kultivimi

Varieteti paraqitet me prodhim lehtësisht kostant, por futet herët në prodhim dhe ka një aftësi mesatare rrënjëzimi.

Veçoritë

Duket me rezistence mesatare ndaj *Cycloconium* dhe *Bractocera oleae*, si dhe është rezistent ndaj të ftohtit.

Përdorimi: I dyfishtë, tryezë dhe vaj.

Ulliri Boç

Përhapja

Varieteti nuk ka sinonime, po njihet me emrin Boç dhe është varietet me orgjinë në zonën e Tiranës, ku gjen përhapje kryesisht më shumë në pjesën lindore të saj.

Përshkrimi

Përshkrimi

Pema paraqitet mesatarisht e fuqishme në zhvillim. Ka kurore kupore mesatare me degë skeletore me kënde të ngushta dhe dërnjjet kanë përmasa mesatare.

Gjethja ka formë eliptike, në formë të zgjatur dhe të gjëra mesatarisht. Nervatura gjatësore është e drejtë në të përdredhur, me ngjyre jeshile gri, në faqen e sipërme.

Lulja: Kranthi që ka përmasa mesatare dhe është në formë vile të çrregullt.

Fruti: Fruti ka epikarp në ngjyrë të zi dhe tul vjollcë. Formë ovalo-sferik, lehtësisht simetrik. Ka peshë mesatare dhe gjatësi të shkurtër deri mesatar.

Pjekja: Mesatarisht e vonëshme e shkallëzuar.

Kultivimi

Varieteti paraqitet shumë prodhues, por me prodhim periodik. Futet herët në prodhim dhe ka një aftësi mesatare rrënjëzimi.

Veçoritë

Duket i ndjeshëm ndaj dëmtuesve *Cycloconium* dhe *Bractoceras*, por rezistent ndaj *Pseudomonas*, si dhe paraqet rezistence ndaj të ftohtit.

Përdorimi: I dyfishtë, tryezë dhe vaj.

Ulliri Bllanic

Përhapja

Varieteti njihet me emrin Bllanic dhe është varietet me orgjinë në zonën e Vlorës, kryesisht i përhapur në zonën e rrethinave të lumit të Vlorës.

Përshkrimi

Pema paraqitet me një fuqi mesatare zhvillimi. Ka kurore kupore globoze të dendur, me trunë me korde të shumta e degëza të varura me ndërnyje të shkurtera.

Gjethja ka formë eliptike shtizë, të gjata dhe gjerësi të ngushtë. Nervatura gjatësore është e drejtë epanistike, me ngjyre jeshile gri gjithmonë në faqen e sipërme.

Lulja: Kranthi që ka përmasa mesatare është kompakt dhe ka numër të mesatar lulësh për kranth, si dhe forma duket penikul.

Fruti: Fruti është gati i gjatë me ngjyrë lejla në vjollcë. Ka bërthokël me epikarp me tul ngjyrë të kuqe vere. Formë oval, me majë konike, lehtësisht simetrik.

Pjekja: Shumë e herëshme, e njëkohëshme.

Kultivimi

Varieteti është mjaft i përshtatur për ullishte intensive. Hyn menjëherë në prodhim pas mbjelljes. Paraqitet me prodhim constant dhe kapacitet rrënjëzimi të ulët.

Veçoritë

Duket i ndjeshëm ndaj dëmtuesve *Cycloconium* dhe *Bractoceras*, por rezistent ndaj *Pseudomonas*, si dhe paraqet rezistence ndaj thatësisirës.

Përdorimi: I përshtatshëm për vaj.

Ulliri Cerje

Përhapja

Varieteti njihet gjithashtu me emrin Vërdhac dhe është me orgjinë në zonën e Vlorës, kryesisht i përhapur në zonat buzë lumit të Vlorës.

Përshkrimi

Pema paraqitet e fuqishme, me kurorë kupore globoze të rrallë, degë skeletore dhe veshëse të dendura. Nderyje mesatare-gjata me një fuqi mesatare zhvillimi.

Gjethja ka formë eliptike, me majë dhe bazë rrethore, pjesërisht e përdredhur dhe me gjatësi e gjerësi mesatare. Nervatura gjatësore është e drejtë, e përdredhur me ngjyrë jeshile të shndritshme në faqen e sipërme.

Lulja: Kranthi ka strukturë të rralë, i gjatë dhe ka numër të vogël deri mesatar lulesh për kranth. Forma duket penikul.

Fruti: Fruti mesatarisht i gjatë ka bërthokël me epikarp të kuq të verdhë dhe pulpë rozë. Forma është ovale simetrike.

Pjekja: Mesatarisht e herëshme, e njëkohëshme.

Kultivimi

Varieteti paraqitet me prodhim lehtësisht kostant, por futet herët në prodhim dhe ka një aftësi mesatare rrënjëzimi.

Veçoritë

Duket i ndjeshëm ndaj *Cycloconium*, deri në shumë i ndjeshëm ndaj *Bractoceras* dhe *Sevastanoit*. Paraqet rezistencë ndaj të ftohtit.

Përdorimi: Ka përdorim të dyfishtë, tryezë dhe vaj. Përmbajta e vajit në frut është mesatare.

Ulliri Kçarr

Përhapja

Njihet me emrin Kçarr dhe është me orgjinë në zonën e Malësië së Madhe, kryesisht i përhapur në zonat e malit.

Përshkrimi

Pema paraqitet shumë e fuqishme, me kurorë polikonike voluminoze, degë skeletore me kënde të gjëra e ndëryje mesatare.

Gjethja ka formë eliptike, me gjatësi e gjerësi mesatare. Nervatura gjatësore është e rrafshët me ngjyrë jeshile në gri në faqen e sipërme.

Lulja: Kranthi ka strukturë të rralë, i gjatë dhe ka numër të vogël lulësh për kranth. Forma duket panikul.

Fruti: Fruti mesatar ka bërthokël me epikarp të kuq uthulle dhe pulpë të bardhë në rozë. Forma është ovale shumë simetrike.

Pjekja: Mesatarisht e herëshme, e njëkohëshme.

Kultivimi

Varietet shumë cilësor paraqitet me prodhim kostant dhe ka një aftësi rrënjëzimi të lartë. Hyn shpejt në prodhim duke u paraqitur me interes për të ardhmen.

Veçoritë

Në drejtim të dëmtuesve duket i ndjeshëm vetën ndaj *Bractoceras*, pra rezistent ndaj *Cycloconium* she *Pseudomonas*. Paraqet rezistencë edhe ndaj të ftohtit e thatësirës.

Përdorimi: Ka përdorim të dyfishtë, tryezë dhe vaj. Përmbajta e vajit në frut është gati mesatare.

